

120. koncertní sezóna

Koncert 27.03.2022 • účinkující a skladatelé

Kladenský symfonický orchestr

Kladenský symfonický orchestr, člen České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, člen evropské a světové federace orchestrů, vstupuje v r. 2022 do své 120. koncertní sezóny. Vedení orchestru skvělými dirigenty (Hynek Kubát, žák Antonína Dvořáka, Vašatovci, Jan Snítíl, Vítězslav Podrazil, Jiří Mikula, Martin Klepetko, Adolf Melichar, Zbyněk Müller, Vlastimil Mareš, Karel Procházka) je společným znakem jeho historie i současnosti. V současné době jsou stálými dirigenty orchestru Karel Procházka a Vlastimil Mareš. S orchestrem nově spolupracuje Jan Míchal. S tělesem vystupovali vedle vlastních členů i osobnosti velkého hudebního světa

(František Ondříček, Jaroslav Kocián, Ema Destinová, Václav Snítíl, Jaroslav Svěcený, Ivan Ženatý, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Daniel Veis, Jiří Hubička, Miloš Bok, Václav Hudeček, Jiří Bárta, Kazuko Nagatomi ...). Dramaturgie orchestru vychází z české tvorby, zastoupené především obdobími klasicismu a novoromantismu. Nejhranější jsou díla Antonína Dvořáka, prováděny jsou i skladby Smetany, Mendelssohna, Brahmse, Čajkovského, Griega, Musorgského, Skrjabin, Prokofjeva, Suka a dalších skladatelů. Orchester stál u zrodu projektu Antonín Dvořák a náš kraj, účinkoval na zámku v Třešti (Mezinárodní vědecká konference), vystupoval na Národních festivalech v Písku a ve Slaném. Zahraniční kontakty navázal v r. 1988, kdy přijal pozvání na Orchesterální seminář v Bad Alexandersbadu, který vyvrcholil koncertem v Selbu, na kterém byla provedena rovněž Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická. V dalším roce přišlo pozvání z Mnichova na Mezinárodní festival neprofesionálních orchestrů. V r. 1990 začala spolupráce a výměnné koncerty s Wandsbeker Sinfonieorchester z německého Hamburku, která trvá doposud, když prvé setkání muzikantů z obou orchestrů proběhlo již na Orchesterálním semináři v Bad Alexandersbadu v r. 1988. Orchester hrál ve Francii (1992) a kontakty navázal (2000 – 2002) s Wansworth Symphony Orchestra z Velké Británie. V Kladně r. 2002 provedl Kladenský symfonický orchestr při příležitosti svého stoletého jubilea pod taktovkou dirigentů, kteří s orchestrem spolupracovali, a za spoluúčasti muzikantů ze spřátelených zahraničních hudebních těles, cyklus symfonických básní Má vlast Bedřicha Smetany. V r. 2007 byl orchestr zastoupen při provedení Dvořákova oratoria Stabat Mater v mezinárodně obsazeném orchestru v rámci Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles na koncertech v České republice a v Německu (Teplice, Freital, Ústí nad Labem, Drážďany), v r. 2008 byl zastoupen v obdobném mezinárodním projektu, tentokrát při provedení Symfonie č. 1 c moll Johannese Brahmse a Slovanského tance č. 1 C dur Antonína Dvořáka (Ústí nad Labem, Teplice, Drážďany). V r. 2010 to byl mezinárodní projekt Dvořák 2010 a koncerty v Ústí nad Labem a v Drážďanech, na nichž zazněla Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa Antonína Dvořáka a Symfonie D dur Lovecká Karla Stamice. V lednu 2011 přišlo pozvání do Hamburku; Kladenský symfonický orchestr byl zastoupen při provedení dvou koncertů s Wandsbeker Sinfonie orchester a Ensemble Felix Kopenhagen z Kodaně v Dánsku. V r. 2015 byla obnovena spolupráce s Jeanem Dubois, která započala před mnoha lety, francouzským skladatelem, zpěvákem, klavíristou a kytaristou, při provedení jeho skladeb za doprovodu Kladenského symfonického orchestru. V r. 2018 v rámci projektu Má vlast 1918 – 2018 opět zazněla Smetanova Má vlast v provedení Kladenského symfonického orchestru za spoluúčasti hostů ze spřátelených orchestrů z Německa a Velké Británie.

Jan Míchal • * • dirigent

Jan Míchal je studentem 2. ročníku dirigování Hudební fakulty Akademie múzických umění v Praze. Od dětství, které strávil na jižní Moravě, je obklopen hudbou mnoha směrů. Klasická hudba s liturgickou kantorskou praxí přispěla s přílůnutím k hudbě folklórní k jeho širokému hudebnímu záběru. V současné době ho fascinace gregoriánským chorálem vede k poznávání interpretace staré hudby. Vedle studia dirigování se věnuje hře na klavír, varhany, korepetici a zpěvu. S Kladenským symfonickým orchestrem spolupracuje od září r. 2021. Na koncertě 14.11.2021 zazněl pod jeho taktovkou Valčík a Polonéza z opery Evžen Oněgin Petra Iljiče Čajkovského.

Franz Joseph Haydn • 31.03.1732 Rohrau – 31.05.1809 Vídeň • skladatel

Rakouský hudební skladatel, známý především svou symfonickou tvorbou. Haydn je typickým představitelem klasicismu v hudbě. V tomto období bylo zvykem tvořit harmonické a melodické skladby. Největší důraz byl kladen na dokonalou formu. I proto většina složitých hudebních forem pochází právě z této doby. Když Haydn začínal v polovině osmáctého století zpívat jako sborista ve Vídni, byla symfonie téměř neznámým útvarem. A právě on se výrazně zasloužil o to, že v době jeho smrti, na počátku 19. století, už symfonie patřily do běžného repertoáru hudebních skladatelů. Díky svému velkému nadání našel Haydn trvalé a dobře placené místo u uherského šlechtického domu Esterházy, kde se mohl hudbě nerušeně věnovat jako hudebník, učitel, ale především jako skladatel. Během třiceti let, kdy sloužil u Esterháziho, složil většinu svých děl, kterých je dohromady kolem 2000. Těžiště jeho tvorby jsou symfonie. Komponoval však také mnohé další skladby a hudební formy, mimo jiné opery, chrámovou hudbu

nebo koncerty. Významný posun zaznamenala klasická hudba díky Haydnovým koncertům pro smyčcové kvartety. Po cestě, kterou při komponování těchto koncertů nastolil, se později vydala celá komorní hudba a následovali je na ní další významní hudebníci, mimo jiné i Mozart. Haydn je dodnes považován za jednoho z nejvýznamnějších představitelů klasicistní hudební tvorby a klasické hudby.

Symfonie č. 104 D dur Dudácká (Londýnská č. 7) • Dvanáct Haydnových pozdních symfonií je souhrnně označováno jako Londýnské symfonie podle místa jejich vzniku. Poslední z těchto symfonií a poslední Haydnovou symfonií vůbec je symfonie *Dudácká*. Skutečnost, že Haydn mohl v Anglii využít mnohem většího orchestru, než byl zvyklý z Vídně, dělá ze symfonie jedno z nejmajestátnějších děl.

Antonín Dvořák • 08.09.1841 Nelahozeves – 01.05.1904 Praha • skladatel

Dvořák hudbu studoval u venkovských kantorů a na varhanní škole v Praze. Pod taktovkou Bedřicha Smetany hrál na violu v orchestru Prozatímního divadla. Byl varhaníkem u sv. Vojtěcha v Praze. Jeho skladby zaujaly J. Brahmse, který mu vymohl státní stipendium a doporučil ho berlínskému nakladateli, který vydal Moravské dvojzpěvy, 1. řadu Slovanských tanců. Dvořák začal vystupovat i jako dirigent a klavírista svých děl. Uspořádal devět zájezdů do Velké Británie. Stal se profesorem na Pražské konzervatoři, ředitelem Národní konzervatoře v New Yorku. Komponoval vše od symfonií, oper, písní, komorních skladeb různého nástrojového obsazení až po duchovní hudbu oratorního a kantátového zaměření. Jeho touha stát se profesionálním skladatelem a dokázat světu, že i český národ může mít znamenité umělce, se naplnila. Téměř celé jeho dílo prošlo světem. Dostalo se mu mnoha vyznamenání a světových poct. Dvořákova hudba bude jistě provázet lidstvo až do jeho posledních dnů. Ke Kladnu měl Dvořák velmi osobní vztah. Bydlel zde jeho otec a další příbuzní. Město mnohokrát navštívil.

Dokonce v něm už jako uznávaný skladatel uspořádal samostatný koncert. Pomník, který byl tomuto hudebnímu géniovi v Kladně slavnostně odhalen v r. 1926 v blízkosti divadla, je toho připomínkou.

Česká suita • Po úspěchu Serenády E dur a Serenády d moll zamýšlel Dvořák vytvořit další dílo stejného formálního zaměření, tentokrát však s českými lidovými tanci. Pro tento záměr se však označení serenáda příliš nehodilo, a tak prvotní nápad postupně vykristalizoval v rozhodnutí zkomponovat suitu, jíž se při premiéře dostalo podtitulu Česká. Dílo poprvé zaznělo 16.05.1879 v Praze v rámci koncertu Spolku českých žurnalistů za řízení dirigenta Adolfa Čecha. O rok později Českou suitu dirigoval v Praze sám Dvořák, a to 29.03.1880 na dobročinném koncertu ve prospěch stavby Národního divadla. Skladba vyšla tiskem roku 1881 u berlínského vydavatelství Schlesinger. Česká suita svojí lyrikou, vitalitou, bohatou melodickou invencí a formální přehledností představuje jedno z nejcharakterističtějších děl svého tvůrce. Česká suita se skládá z pěti částí. První, označená jako Preludio (Pastorale), tvoří skutečně jakýsi lyrický úvod k následujícím větám. Je pro ni charakteristická absence kontrastů, melodická linie v horních hlasech klidně plyne nad ostinátní basovou figurou tvořenou pouze dvěma střídajícími se tóny. Druhá věta je poetickou stylizací českého lidového tance polka, hlavní téma má ve své základní podobě v tónině d moll spíše melancholické ladění, pozdější přesun do F dur přináší rytmické i výrazové oživení. Věta je komponována v trojdílné formě A-B-A. Třetí věta je inspirována dalším lidovým tancem, sousedskou. Je pro ni typická bohatá imitací práce s hlavním tématem. Čtvrtá věta, označená jako Romanza, je nádherným lyrickým nokturnem, v němž se na pozadí klidného doprovodu smyčců klene široká melodie hraná flétnou a později přebíraná také dalšími nástroji. Závěrečný furiant suitu efektně zakončuje nejen svým živým výrazem, ale také čistě zvukově, v codě Dvořák přidává ke stávajícímu obsazení orchestru navíc trubku a tympány. Věta bývá přirovnávána ke Slovanským tancům, ke kterým má blízko svými strhujícími rytmy a nespoutanou živelností. Česká suita svojí lyrikou, vitalitou, bohatou melodickou invencí a formální přehledností představuje jedno z nejcharakterističtějších děl svého tvůrce.